

Lou Viro-Soulèu

Flourissènt tóuti li mes

Souto l'aflat di felibre de Paris

*Sian tout d'ami, sian tout de fraire, Sian li cantaire dóu país ! Di farandoulo sian en tèsto ; Per Sant Aloï turtan
lou got ; Quand fau lucha, quitan la vèsto.*

Lo Vira-Solelh

Redaccion : joan FOURIE, 11, place de la Paix 11260 ESPERAZA

Joan-Francés COSTES, 23, rue Camille Desmoulins 75011 PARIS (01 43 56 94 14, jfcostes@orange.fr)

BULLETIN DE LIAISON DE LA SOCIETE DES FELIBRES DE PARIS

LOS AMICS DE LA LENGA D'OC

Cotisation : 20 € - CCP Les Amis de la langue d'Oc 10374 18 J Paris

Siti dels Amics de la lenga d'Oc : <http://amilengoc.free.fr>

N° 51– Tardor de 2016

CALENDRIER DE LAS ACTIVITATS DEL 4^{enc} TRIMESTRE DE 2016

Dissabte 8 d'octòbre de 2016 : Conferéncia subre **Pierre Devoluy** (Colonel Paul Gros-Long, 1862-1932), politecnician, oficièr del Genia, poèta simbolista, Capolièr del Felibritge de 1901 a 1909 aprèp la siu eleccion al majoralat en 1900 (Cigalo de Seloun), autor d'una *Istòri naciounalo de la Prouvènço e dóu Miejour di Gauilo*, per **Pierre Fabre**, rèire capolièr.

La conferéncia es organizada ambe les « Miejournal de Cèus » e la « Velhada d'Auvernha ».

Sceaux (92), salle du premier étage du cinéma « Le Trianon », 3bis, rue Marguerite Renaudin, 14 heures 15.

Dissabte 19 de novembre de 2016 : 14 o 30, sala 110, 1er estanci, pel costat dreit de la cort, facultat de dreit Paris-Panthéon (12, place du Panthéon 75005 Paris), **amassada generala** (rapòrt moral e rendut compte financièr ; conselh d'administracion de renovar : dos sètis son de renovar ongan, les de : Gui Mathieu e Edmond Romieu : mandats de renovar e candidaturas son de mandar al president abans le 17 de novembre ; programa, questions diversas).

Les poders pòden èstre mandats al president.

« Ieu, sotasignat balhi tot poder a per que me represente a l'amassada generala del dissabte 19 de novembre de 2016.

A le Bon per poder

Aqueste bulletin val per la convocacion a l'amassada generala

En segonda partida de la sesilha, **Valeria Rosso**, doctoranta, evocarà **l'influéncia dels trobadors a la cort dels Reis de Sicília al sègle XIII**.

Dissabte 10 de decembre de 2016 : Sceaux (92), salle du premier étage du cinéma « Le Trianon », 3bis, rue Marguerite Renaudin, 14 heures 15 : dins l'encastre de la fièira dels santons, la majorala **Peireta Bérengier** parlarà del **Felibritge dins las trencadas (1914-1918)**.

A la fin de la sesilha, tastarem, coma de costuma, les tretze dessèrts provençals.

Serà tanben remesa la cigala de Mèstre d'òbra, que li fusquèc atribuïda a la Santa Estela de Niça, a la nòstra clavairitz, Suzanne Odin, que li disèm òsca !

LAS FLORS DE DÒNA CLAMENÇA

(dissabte 21 de mai de 2016, al pè de l'estatua de Dòna Clamença, al jardin de Luxembourg)

Na Clamença Isaure

Pastressa d'autre temps, pastressa d'avenir,
recampas ton tropèu de matin au solèu,
recampas sei paraulas que la beutat inspira,
aquelei mòts pastats de sègles d'emocions,
aquelei mòts tant vielhs que lei creson gausits,
que dison tu e ieu, e nosautres e vosautres,
emai elei, e lei bèstias e lei flors,
lo silenci dei ròcs e la fe deis estèlas,
aquelei raiç d'aièr qu'ara nos pòrtan saba,
e revènon totjorn e totjorn prenon sens,
donan que mai de vanc, aduson l'esperança !
Reina de peira blanca, pantai de nòstreis avis,
pastressa d'ombras,
me farai mòti de ton flame escabòt,
sarai testard e per aquò te lause,
te lausarai, lausarai, lausarai,
per que m'ajudes a salvar
mon paure tresaur, ma soleta riquesa
mon solet ben que vau mai que d'aur :
ma lenga !

Sachessiam ren dei mòrts,
auriam ges d'avenir,
nos laissèsson pas sei paraulas
auriam ren per bastir.

Uèi encara, reina de pantai,
recampas ton tropèu
de tant de dires d'aquelei defuntats
que sensa elei sariam nus,
nus e muts, e aclapats tot vius !

*Gui Matieu
Mèstre en Gai saber*

Reviscòl

M'an dit qu'al blau miralh del vent
Le jorn li fèc aculhiment,
De pelhas d'aur vestida,
Se demorava al debrembièr,
Non dava pas pus alegrièr
Als ausents gardant consirièr
Que la cresián vencida.

Mès jos l'aflat del temps novèl,
Flor d'un asautiment tan bèl,
Se reviscòla viva,
Escrincelada d'estelum,
Quand ressondis le revolum,
Escaudurant le solelh trum,
Avalís l'aura auriva.

Joan-Francés Costes
Mèstre ès Jòcs de l'Acadèmia dels Jòcs florals

Una dimenjada dins la Capitala

S'anunciava bèla aquela dimenjada ! seriá una d'aquelas que se pòt pas oblidar ! una que vos caufa lo còr longamai dins los moments de tristum.

Anava a Paris pel cap d'an de son amiga Marie.

Dins lo tren que la menava a la Capitala, Sarah se disiá que l'aviá plan meritada sa pausa. Dempuèi de meses que demorava a Montpelhièr per d'estudis de medecina fasiá pas que trabalhar. Èra la darrièra annada davant d'obtenir son diplòma.

Èra urosa de reveire sos amics parisencs, son quartièr del 11^{enc} arrondissement que li mancava tant ! Mas subretot se languissiá del concert al Bataclan que Marie aviá reservadas de bilhetas. Vaquí un idèa de las bonas ! Pensatz-vos « Eagles of Death Metal » ! Aquò seriá una brava capitada ! N'èra segura !

Pichòta Sarah, los as vists aqueles òmes vestits de negre que, tot d'una, se ronsèron dins la sala ? As agut lo temps de comprene que la barbaria èra dintrada amb eles ? L'as ausida aquela mitralhada que vos escampèt pel sòl, paures còrses amolonats, desalenats, gemegaires, pregant en silenci per sa vida.

E tu Daesh ! l'as vista la Sarah ? pichona beluga de vida davant ta rábia murtrièra ?

Èra tot çò qu'asiras. Aimava la musica, festejar amb d'amics, beure de vin a la terrassa dels cafès. Èra polida, gaujosa, plena de vida ! E sa vida l'as raubada, tu, aqueste divendres del 13 de novembre de 2015.

Aviá 26 ans !

Monica Bellegarde

JÒCS FLORALS DE CÈUS DE 2016

La jurada, presidida pel majoral Joan-Francés Costes, recebèc 47 òbras, çò que representa un pauc mès de 100 paginas, dins gaireben totis les parlars de la lenga nòstra, del lemosin al lengadocian e del gascon bearnés al mentonasc, sense debrembar le catalan. Le candidat (èra una candidata provençala) mès jove aviá 15 ans, le mès vièlh 88.

Aquestis Jòcs florals fusquèren una capitada, que demostrèren que la volontat d'escriure en occitan, o en catalan, es encara plan viva. La qualitat dels tèxtes (poèsia o pròsa) èra tras que bona e la jurada se posquèc trobar, de còps que i a, en preséncia d'una òbra literària originala que començava d'espelir.

Aquí le palmarés :

1er prèmi : flor de glaujòl : **Pierrette Cherbonnier**, de Rezé-les-Nantes, pels sius poèmas en catalan : *Ombres i llum*. Ven, çò ditz, d'un país de neu, d'un país estrany perdut en les bromes

del temps. Allà, tot misteri, miratges glaçats, catedrals de silenci, i selves immòbils. Escriu al ritme estrany de les hores lentes, al ritme de les hores blaves, e fa dansar las colors : blanc el floc de neu dansant en l'aire fred, verda la fulla de nenúfar en el mirall de l'estany, bruna la terra sota la pluja tèbia, i negre l'arbre de desembre on plora la solitud d'un cor.

2^{enc} prèmi : medalha grand aur : **Joan-Frederic Brun**, de Montpelhièr, pel siu poèma *Carrairons d'antica mesura*, dedicat a Renat Nelli : *Lo poèma abra un fuòc que lo delís e lo tremuda/en cendrilha e lo reviuda en regisclè clarinèl/ e lo saupre absolut coma un fremin d'oblit immesurable/ despetèla la nuòch suauda dins los còrs enamorats. La femna aimada, la Dòna, Mi Dòms (Meus Dominus), divinizada pels trobadors, *Dançaira en riba de l'estiu en tela leugiereta* se mescla a la natura e oferís al poèta l'univèrs tot : *Eras aici coma un esliuç de beutat bruna e te gueirave/t'alisave e nos jasiam m'embriagave de tu/ Era un pantais limpiós emplit de la flambor de Junh/ Nòstra èra l'eternitat dins un abís de potonas.**

3^{enc} prèmi : medalha d'aur : **Alexis Arette**, de Momas, pels sius poèmas e las sius cançons en gascon bearnés.

4^{enc} prèmi : medalha d'argent : **Luc Meissonnier** (« *Lei Gabelous fan pas la ceguignolo* »), d'Uvea, pels sius poèmas en provençal maritim, coma *A rout-toutou* : *La parlavon gibla/En estiro pessugo/Neissu d'entanterin/ dins uno terro drudo. /Au noum de la patrio/ E de la republico/Viesti per lou prougrès/A fougu l'escarta/ Chanja de leng'es rèn,/degaia un sabè/ Crido vendeto a Diéu./Endumiès San Vincent/Que lou vin d'aquest'an/Vougnara pas lou veire./Tournarèn a dansa/ lou brandi mountagnen/ Ei pèd dei santei fouent/'Mé toun san vitupèri.*

Medalha d'argent (cambiada en aur, que se ganhèc ja una medalha d'argent als darrièrs Jòcs florals de Cèus de 2009) : **Gui Mathieu**, per *La Nòvia de Pelos*.

5^{enc} prèmi : medalha de bronze :

- **Jacques Llong**, de Saint-Paul-Trois-Châteaux, per una pèça de teatre en catalan de Rosselhon : *Benvinguts a Turet'land* ;
- **Rolande Falleri Garoste**, de Pernes-les-Fontaines, per *Lou Cafoucho*, raconte en provençal rodanenc.

6^{enc} prèmi : diplòma :

- **Jean-Pierre Bertrand**, d'Orléans, per *Ulisse*, raconte en lemosin marchés e les sius *haikus* ;
- **Mauri Osicki Ampolini**, de Menton, per *A coulina du aucele*, raconte en mentonasc.

7^{enc} prèmi : prèmi especial de la jurada : **Janine Bachellerie**, de Rosiers-d'Egletons, per *La nèu a lors esclòps*, raconte en lemosin.

Prèmi especial d'occitan de la Societat dels Felibres de Paris/Amics de la lenga d'Oc : **Jòrdi Peladan**, de Nimes, per *Un pichòt nom ben estranh*, raconte en lengadocian.

La jurada remarquèc tanben aquestis tèxtes :

- *L'i a pus de ròsas dins mon òrt*, poèma en lemosin ;
- *Temps que t'ès hèit*, ensag en gascon de Bigòrra subre le temps que passa ;
- *La Romze, L'abelha, Mon brave chastenh*, poèmas en lemosin.

VISITAR PARIS AMBE GUI MATIEU

Lo musèu Carnavalet

Lo musèu Carnavalet o l'istòria de Paris en eiritatge

Sos aquest nom un pauc enigmatic s'escond lo mai parisenc dei musèus de la capitala. Dogan dei musèus municipaus, Carnavalet a per vocacion de faire conéisser l'istòria de Paris, dempuèi leis originas lei mai luenchas (una piròga preïstorica data de 4600 avant J.C.) fins a l'ora d'ara e sos leis aspects lei mai variats. Istoric per essencia, Carnavalet es pasmens un musèu d'art que presenta mai que mai d'òbras originalas, fidèlas a l'engèni pròpi de Paris.

Lo roman de Paris

Dins un cadre arquitecturau remirable (dos ostaus particulars dau Marais), lo roman de Paris se debana au fiu d'un centenat de membres e de jardins colorats onte creisson aperiquí mila espècias vegetalas. A través lei decòrs recostituïts dau sègle XVII au sègle XX, lo visitaire pòu, coma li agrada, segre l'evolucion deis interiors parisencs, se banhar dins l'istòria dei revolucions-de la Revolucion francesa a la Comuna de Paris-mai perèu d'intrar dins l'intimitat de Parisencs illustres: imaginar per exemple la marquesa de Sévigné assetada a son burèu lacat chinés, escrivent sa famosa correspondéncia, o encara Marcel Proust dins sa cambra entre son liech de laton e sa pichòta taula tapada de plumas, d'encre e de quasèrns.

La proximitat deis òbras d'art, l'estacament que se ven crear amb lei personalitat de despariers mitans intellectuaus, politics e artistics de la capitala, l'emocion suscitada per lei scènas istoricas, fan tota l'originalitat d'aquèu musèu e li conferisson una atmosfèra unica, aquela de la Vila lume tot de lòng dei sègles.

Un musèu, dos ostaus

L'idèa d'un musèu consacrat a l'istòria de Paris s'impausèt sos lo Segond Empèri, dau temps qu' una gròssa part dau còr istoric de Paris desapareissiá sos la trenca deis desmolissaires. En 1866, a l'estigacion dau baron Haussmann, la municipalitat de Paris se portèt aqueror de l'ostau Carnavalet per li assostar l'institucion novèla. L'edifici, bastit en 1548 e remanejat au sègle XVII per Françés Mansart, èra estat la demòra de la marquesa de Sévigné de 1677 a 1696.

Lo musèu durbiguèt sei pòrtas en 1880. Agrandit mai d'un còp, ocupa perèu dempuèi 1989 l'ostau Pelletier de Saint Fargeau, edifici vesin bastit en 1688 per Pierre Bullet. Son aranjariá, l'una dei doas darrièras que subsita dins lo Marais, restaurada en 2000, assosta lei colleccions preïstoricas e gallo-romanas.

De colleccions a l'infini

Amb aperiquí 600 000 pèças repartidas dins mai de 100 membres, Carnavalet acuelhís l'ensem mai important dei colleccions de la Vila de Paris d'òbra d'una granda diversitat onte se costejan vestigis arqueologics, vistas dau Paris d'autrafes, maquetas de monuments ancians, ensenhas, ensem decoratius que vènon d'edificis desapareiguts, scènas istoricas o anecdoticas, retrarchs de parisencs illustres, sovenirs d'òmes celèbres o testimònis de la vida vidanta, amb un ensèm unic sus la periòda revolucionària. En mai dei colleccions expausadas de lònga, lo musèu conserva perèu una colleccion d'art grafics -que recampa d'importants fons de dessenh, estampas, fotografias e afichas-amb un remirable cabinet de numismatica, totei dos accessibles sus rendetz-vos.

Carnavalet, conservatòri dei grands decòrs parisencs

Enterin que lei bastiments dau musèu evòcan cinc sègles d'arquitectura parisenca, una seguida de decòrs complets, raduchs d'edificis destruchs o transformats, presenta l'evolucion deis interiors de la capitala dau sègle XVII au sègle XX.

Datant dau sègle XVII, lei salons dichs La Rivière prenon valor de simbèu per èstre estats lei premiers decòrs desplaçats puèi remontats dins un musèu, e aquò tre 1878, avant l'invençion dei period rooms, e conferisson sus aquò a Carnavalet un ròtle precursor. Aquelei bòscs e plafonds pintats venián de l'ostau de la plaça Reiala (a l'ora d'ara plaça dei Vòsjas) que l'abbat La Rivière faguèt refaire per l'arquitecte François Le Vau e lo pintre Charles Le Brun, quand ne faguèt l'aquisicion en 1652.

Lo darrier grand decòr que fuguèt instalat, en 1989, es l'espetaculària sala de bal Art Déco que ven de l'ostau de Wendel, pintada en 1925 per José Maria Sert (perpetuant ansin la tradicion e l'originalitat de Carnavalet).

La Madeleine

Situada dins lo uechenc arrondissement de Paris, la glèisa Santa Maria Magdalena, dicha La Madeleine, es lo monument fare de la plaça dau meme nom. A la fòrma d'un temple greco-roman, atipic per un edifici religiós. Concebuda a la fin dau sègle XVIII, fuguèt bastida au sègle XIX, just en fàcia dau Palais Borbon. Dempuèi 1915 es classada au títol dei Monuments Istòrics.

De molons d'artistas renomats fuguèron sollicitats per la realizacion de sei decòrs que faguèron de l'edifici un dei plus grands chantiers de l'epòca.

Mai de 600 000 personas la vènon visitar totei leis ans per veire sei caps d'obras de l'esculptura romantica e li entendre de remirables concerts.

A l'ora d'ara (2016) lo bastiment patís de desòrdres estructuraus pron grèus. Un arreatat de la prefectura de polícia de 2011 lo classèt edifici en perilh.

L'Ostau de Balzac

Un ostau musèu

Situat au còr dau vilatge ancian de Passy, l'Ostau de Balzac es lo soleta demòra parisenca dau romancier que uèi nos rèsta. Ocupa lei dependéncias d'una « folie » bastida a la fin dau sègle XVIII. Perseguit per sei creanciers, Balzac se li recatèt lo 1er d'octòbre de 1840. Venguèt locatari d'un apartament de cinc pèças, situat de plan pè a-n un jardin. Escondut sos l'escais nom de M. de Breugnot lo romancier visquèt sèt ans dins aquela sosta provisòria que n'aprecièt la comoditat. Prenent en contrabas la pintoresca carrièra Berton, Balzac podiá aisadament rejónher la barrièra de Passy e anar au centre de Paris. Podiá perèu gaudir dau jardin que n'apreciava lo calme, tot en culhent per Madama Hanska lei lillacs amb lei premièrei violetas « vengudas au solèu de Paris dins aquesta atmosfèra de gaz carbonic onte lei flors amb lei libres vènon coma de bolets.

« Tène a un ostau calme... »

« entre cort e jardin, qu'aquò es lo nis, lo cruvèu, l'orva de ma vida » Honoré de Balzac.

Mai l'ostau de Passy fuguèt mai que mai lo luòc de trabalh baug : « Tralhar, aquò es me levar totei lei sers a miejanuech, escriure fins a uech oras, dejunar en un quart d'ora, tralhar fins a cinc oras, sopar, me jaire, e tornar començar lo lendeman ».

Lo cabinet de trabalh, que s'es urosament gardat, a servat la pichòta taula de l'escrivan, « testimòni », qu' escriu a Mma Hanska, « de meis angoissas, de mei misèrias, de mei destressas, de mei jòias, de tot.. Mon braç l'a quasiment gausida, tant se li promena quand escrive. Es sus aquesta taula que Balzac corriguèt l'ensems de la Comedia umana e

escriguèt quauqueis uns de sei caps d'òbras magers : *Un affaire tenebrós, la Trebolaira, Esplendors e misèrias dei cortejanas, La cosina Bette, Lo cosin Pons*.

Vengut musèu literari, l'Ostau de Balzac comprend a l'ora d'ara, en mai de l'apartament de l'escrivan, lei pèças diversàs e dependéncias que d'autrei locataris ocupavan a l'origina e dispausa d'una bibliotèca. S'estend sus tres nivèus acostats a la riba de vèrs Passy.

L'Ostau de Balzac es lo sèti de doas associacions : Le Groupe d'Etudes Balzaciennes (lo grop d'estudis balzacians) que publica l'Année Balzac e la Société des amis de Balzac et de la Maison de Balzac que publica *Le Courrier Balzacien* e organisa de conferéncias que totei li pòdon venir lo tresenc dissabte de cada mes (levat dau temps dei vacances escolàrias).

De mòts amb d'objècts

Lo musèu presenta de sovenirs personaus de Balzac, de tablèus, gravaduras e objècts relatiu a sei pròchis o contemporanèus, amb un grand nombre d'edicions originalas, manescrichs e ilustracions. Lo vesitaire lo podrà veire de retrachs celèbres de l'escrivan executats per David d'Angers, Dantan, Rodin o Falguière, de pinturas, d'estampas, de documents qu'evòcan la familha de l'escrivans, sei pròchis amb sei contemporanèus. Un membre es consacrat a Mma Hanska, que Balzac esposèt après dètz e uech ans de correspondéncia passionada. Li a de mai dins lei colleccions dau musèu fòrça documents literaris presentats per rotlament, manescrichs, letras autografa, edicions originalas, libres rars que vènon de la bibliotèca personala de Balzac. La « genealogia dei personatges de la Comedia umana » es presentada sus un tablèu de 6 m de lòng ont li son referenciats 1000 personatges sus lei 4 a 6000 de La Comedia umana. Li a tot autorn quauquei centenats de placas per impression, amb d'estatuetas que figuran lei protagonistas mai importants de l'òbra de Balzac. Aquela realizacion exepcionala permet de mesurar l'immensitat de l'òbra « mai vasta que la catedralas de Borjas » edificada dins aquel ostau de Passy.

Lo cabinet de trabalh

Es aquí la pèça la mai documentada de l'ostau que l'escrivan la menciona sovent dins sa correspondéncia. Tapissada de velors roge amb de correjons de seda negra (letra a Mma Hanska, abriu de 1842), lei libres li ocupavan una plaça importanta, ansin qu'un forra borra que l'escrivan amolonava per son ostau de la carrièra Fortunée, comprat en 1846. Aquest cabinet fuguèt tre 1914 en partida refach.

La bibliotèca

La bibliotèca de l'Ostau de Balzac es un centre de documentacion, de recerca e d'estudis balzacians dubèrt en totei , escolans, estudiants, amators, cercaires, especialistas dau sègle XIX .

Lo fons de mai de 15 000 documents creisse de lònga, comprend d'edicions originalas, de libres imprimats per Balzac, de jornaus, de religaduras e d'ilustracions de l'epòca romantica.

L'Ostau de Balzac a de mai entreprés la constitucion d'un fons Théophile Gautier.

Descobrir Balzac autrament

L'Ostau de Balzac organisa perèu regularament de mòstras per metre en valor d'òbras mau coneigudas de Balzac .

Musèu d'Art Modèrne de la vila de Paris

Un musèu d'art modèrne e de l'ora d'ara

Situat au còr de Paris, en riba de Sèna, entre leis Aliscamps e la Torre Eiffel, lo musèu d'art modèrne de Paris fuguèt concebut dins l'encastre de la mòstra internacionala deis arts e dei tecnicas de 1937. Fuguèt oficialment dubèrt qu'en 1961, amb un fons d'òbras que vènon dei colleccions modèrnas dau Pichon Palais, enriquít per de colleccionaires generós : Emanuele Sarmiento, Mathilde Amos, Ambroise Vollard...Lo musèu ocupa l'ala Est dau Palais de Tokyo, mentre que l'ala Oest qu'aparten a l'Estat, es consagrada a la creacion de l'ora d'ara de tota mena.

Lo musèu, après un temps de renovacion, durbiguèt mai en fevrier de 2006. Leis espacis dau musèu fuguèron ansin revists per metre en valor son importanta colleccion d'òbras d'art moderne e contemporanèu. Lo musèu es coneigut internacionalament per sei mòstras temporàrias tematicas o monograficas de granda portada, consacradas ais artistas emai ai movaments artistics magers dau sègle XX.

Creat en 1967, lo departament « ARC » prepausa un programme dinamic de mòstras que presentan leis artistas confirmats de l'ora d'ara e revèlan lei joinei talents que fan de recèrcas ambiciosas qu'aduson de novèu.

9000 òbras d'art dau sègle XX

Lei colleccions dau musèu comptan a l'ora que siam pas luenh de 9000 òbras representativas dei grands courants artistics dau sègle XX, ansin que leis artistas magers de la scèna francesa : Delaunay, Dufy, Fautrier e Rouault.

Tre l'inauguracion dau musèu en 1961, lei colleccions fuguèron enriquidas per lei dons e legats de colleccionaires privats. Amb aperiquí 500 òbras lo legat dau Doctor Girardin a la Vila de Paris constituís lo fons istorics : pinturas fauvas coma La Pastorale de Matisse (1905), ensem d'òbras cubistas tala que la Nature morte à la pipe de Braque (1914) o una molonada d'òbras de Georges Rouault e de l'Escòla de Paris. L'enterrement de Casagemas (1901) e leis esculpturas Le Fou e Fernande (1906) de Picasso intrèron dins lei colleccions gràcias a la generositat dau mercant Ambroise Vollard. De son costat la Vila de Paris faguèt de l'acquisicion en 1937 d'òbras magers coma L'Equipe de Cardiff de Delaunay (14913), lei Disques de Léger (1918), amé la Danse de Matisse (1932)

Una colleccion francesa e europenca

Lei colleccions son presentadas dins un òrdre cronologic e tematic seguent lei movaments francés e europenc dau sègle XX (Realisme novèu, Figuracion narrativa, art conceptuau) amb lei grandei figuras de l'art contemporanèu (Louise Bourgeois, Daniel Buren, Christain Boltanski, Sigmar Polke, Gerhard Richter). Lei colleccions fan tanben pron de plaça a la joina creacion amb una politica d'acquisicion activa (Bernard Frize, Ange Leccia, Philippe Parreno, Claude Levêque, Pierre Huyghe, Dominique Gonzalez-Foester). Dins de membres organizats especialament per aquò se li son instalats de decoracions monumentalas : La Fée électricité de Raoul Dufy, La Danse de Henri Matisse amb la premièra version « inacabada » dau tablèu. D'òbras d'artistas contemporanèus (Alberola, Toroni, Varini) realizadas per lo musèu perpetuan la tradicion.

Deis artistas mager e dei grands movaments dau sègle XX...

Lo musèu presenta perèu d'exposicions monograficas consacradas a d'artistas reconeiguts coma Bonnard, Alexandre Rodtchenko o Dan Flavin, o fòrça mau coneiguts en França coma Hélène Schjerjbeck (2007), Alfred Kubin (2007) o A .R. Penck e Bridget Rikey (2008), ai recèrcas mai contemporanèas de l'ARC.

De mai l'ARC presenta lei recèrcas lo mai de l'ora d'ara de la creacion nacionala e internacionala, en organisant de mòstras monograficas e tematicas qu'assajan de revelar au

public lei tendenças novèlas de l'art (François Roche, Kara Walker, Mathieu Mercier, Geletin, Peter Doig).

MEDIAS E INTERNET

CADENA DE TELEVISION OCCITANA

sus la tela cada jorn de 18 h 30 a 22 h 30 : octele.com

LO SITI DE L'ASSOCIACION SFP-ALO

<http://amilengoc.free.fr>

NOVELAS OCCITANAS : www.paginas-occitanas.com

Siti Occitans a París : <http://occitan.paris.free.fr>

<http://occitanparis.com>

CORS D'OCCITAN

París

APER'ÒC

Cada dimars , de 19 a 21 oras, a l'Espaci Maurici Solignac,
local de la Federacion de las Amicalas Avaironesas (FNAA)

44, rue Gabriel Lamé 75012 París - mò Cour Saint Emilion

Per prene contacte : <http://occitan.paris.free.fr> o www.occitan.paris.fr

mailes : lucanni@wanadoo.fr liliane.zand@sfr.fr

Noisy le Grand (93160)

"cluboc noisy" cluboc.noisy@gmail.com

"Patrice Roques" <patrice.roques@gmail.com>

Cada dijòus a 19 oras

Sala George Sand, alèia George Sand

RER linha A 4 direccion Marne-la-Vallée a 200 mètres de l'estacion RER "NOISY-Champs"

Vauréal (95490)

Cada dimarç, manca las vacances escolaras, de 19 a 20h30

Maison des Cultures et Langues du Monde

Passerelle des langues et cultures : corric : pdlc95@hotmail.fr site : <http://pdlc95.free.fr>

telefon: 06.07.88.57.21

Rambouillet (78120)

"CALABRUN" lo dissabte, de 14 a 16 oras.

Thierry Lavaux 34, rue de la Grange Colombe 78120 Rambouillet

lavaux-thierry@orange.fr

PUBLICACIONS DELS SÒCS DE LA SFP-ALO

LIBRES PAREGUTS DINS LA COLLECCION

« LOS DISSABTES DELS AMICS DE LA LENGA D'ÒC »

- *Lexique des occitanismes résiduels et mots apparentés dans le dialecte berrichon, 2ème édition revue et augmentée*, de Daniel Viargues, prètz : 5 € + 1 € de pòrt ;
- *Quand lo jornau se rima*, de Gui Matieu, prètz : 5 € + 1 € de pòrt ;
- *Poèsias d'Oïl classicas chausidas e reviradas en òc per Gui Matieu*, prètz : 5 € + 1 € de pòrt ;

- *Dos estudis sus Joan Bodon*, de Remèsi Solièr, prètz : 6 € + 1 € de pòrt ;
- *Joseph d'Arbaud et le crépuscule des dieux*, de Remèsi Solièr, prètz : 5 €+ 1 € de pòrt ;
- *Bernard de Clairvaux et les troubadours*, de Brigita Saouma, prètz : 5 €+ 1 € de pòrt ;
- *Tres conferéncias de Martin Motte (Le Baile Sufren, Mistral et la Provence maritime, Le peintre Louis Denis-Valvèrane)*, prètz : 5 € + 1 € de pòrt.

De comandar al prèp de la clavairitz de l'associacion, Mme Odin, 47-49, rue du Père Corentin, 75014 Paris.

Se pòt tanben comandar le libre de Renaud Falissard, *Vignes, vins du pays d'Oc, vocabulaire de la langue d'Oc concernant la culture, la vinification, les instruments et la boisson, suivi des dictons et proverbes*, 2001, Lo Greilh Roergàs.

LIVRES PARUS OU A PARAÎTRE

(Les ouvrages édités par l'IEO peuvent être commandés directement sur le site internet :

www.ieo-difusion.com)

ANDRIEU (Maurice) : *L'estar latina* (Rodez, éd. du Greilh roergàs, 8 € + port)

CARBONEL (Jean) : *Flore occitane du Massif Central, Aveyron, Cantal* (Rodez, éd. du Greilh roergàs, 117 p. 10 € franco)

GAUBERT (Jean-Pierre) : *Louisa Paulin, lettres croisées* (chez l'auteur, 25 rue des Monges, 81100 Castres)

TAUTIL (Gérard) : *Psicòsi al palais* (IEO Editions, Coll. Ensages, 16 €, 180 p.)

SAUZET (Patrick) : *Conjugaison occitane* (IEO Editions, Coll. Pedagogia, 16 €, 320 p.)

ALIBERT (Louis) : *Dictionnaire occitan/français*, rééd. (IEO, id. 28 €, 712 p.)

GINOLHAC (Ramon) : *Escriches de femnas tarnesas* (Albi, IEO-Tarn, 18 €, 224 p.)

MARTIN (Yanick) : *Lo tust de la lenga* (MARPOC, IEO-Gard, 15 €, 220 p.)

LANDI (Joan-Luc) : *Manipòlis* (Orthez, éd. Reclams, 12 €, 114 p.)

COUROUAU (Jean-François) et LUCIANI (I.) : *La réception des troubadours en Languedoc et en France, XVIème-XVIIIème siècles* (Paris, Garnier, 28 €, 242 p.)

LABOUYSSE (Georges) : *L'espace occitan dans l'histoire* (19,50 €, 116 p. ADEO, 21 bis camin de Matens, 81600 Gaillac)

AIPERTO (Jan-Piè) : *Camin dè mèmòria*, parler français-saorgien (Nice, IEO-06, 15 €)

RIBON-RIBANHA : *Lo retorn* (Nice, IEO-06, 194 p. 16,20 € franco)

VEDEL (Fernand) : *Gaz de schiste, manuel occitan de désintoxication* (11 €, ADEO, 21 bis camin de Matens, 81600 Gaillac)

Langues d'oc, langues de France, par le Conservatoire du patrimoine de Gascogne, l'Institut béarnais et gascon et l'Unioun provençalo (14,50 € franco, 115 p. éd. des Régionalismes, 48B rue de Gâte Grenier, 17160 Cressé-en-Saintonge)

BAUDIN (Gérard) : *Quelques pas de Frédéric Mistral à Marseille* (6 € 32 p. (cdcmistral@free.fr))

BOUVIER (Jean-Claude) et MARTEL (Claude) : *La langue d'oc telle qu'on la parle, atlas linguistique de la Provence* (50,50 €, Alpes de lumière, 1 place du Palais, B.P 57, 04301 Forcalquier Cedex 01)

Armagna cevenòu 2016 (5 € franco, 60 p. chez Yves Gourgaud, « La Sereno », 56 avenue du 8 mai 1945, 30520 Saint-Martin-de-Valgargues)

TURC (Jean-Michel) : *Zòu, bouleguen-si !*, 70 fiches pour apprendre ou réviser le vocabulaire provençal de base (12,50 €, 160 p. éd. Ellipses)

Francis Pouzol, *pouèmo, letro e article, e li testimòni de sis ami* (16,20 €, 262 p. CREDD'O, 12 avenue Auguste Chabaud, 13690 Graveson)

BLANC (Maurice) : *Pierrelatte, 1944-1955, remembranço*, texte bi-lingue provençal-français (16 € franco, 144 p., chez l'auteur, 7 allée des Félibres, 26700 Pierrelatte)

VERNET (Florian) : *La nau dels fòls* (15 € 200 p. IEO éd. Coll. A Tots, n° 204)

ROS (Esteve) : *Una lonja convalescència* (13 € 76 p. id. n° 205)

GAIRAL (Sergi) : *Lon papagai e lo robòt* (15 € 196 p. id. n° 206)

GANHAIRE (Joan) : *Sevdije* (15 € 140 p. id. n° 207)

JUMÈU (Romièg) : *Rèire-vida* (13 € 92 p. id. n° 208)

TAGORE (Rabindranath) : *Gitanjali, L'Óuferto lirico*, traduit en provençal par Jean-Marc Courbet (12 € franco, 146 p. éd. Mantenènço de Prouvènço, chez Alain Guiony, 53 avenue Mirabeau, 13530 Trets)

JAUSSERAN (Jean-Michel) et ARNAUD (Robert) : *Li Bouscarlo, les mots du commérage en Provence*, préface de M. Gasquet-Cyrus (242 p. Óusservatòri dóu collectif Prouvènço, en librarié)

DUPUY (André) : *Michel Camélat, le maître d'Arrens (1871-1962)*, entretiens et confidences (18,30 € franco, 120 p. chez A. Dupuy, 6 rue du Milieu, 09120 Rieux-de-Pellepont)

LIEUTARD (Arvei) : *Prénoms occitans, petit dictionnaire de poche* (9,95 €, 126 p. 2015, Cressé, éd. des régionalismes)

FOURNIÉ (Jean-Baptiste) : *Mots esparricats* (12,95 €, 126 p. Cressé, éd. des régionalismes)

ZANAZ (Hamid) : *L'endrona islamica*, trad. occitane de Sèrgi Viaule, préface de Michel Onfray (14,75 €, 166 p. éd. des régionalismes, 48 B rue de Gâte-Grenier, 17160 Cressé)

BARDOU (Franc) : *Cançonier d'un temps esperdut*, poèmes (éd. Troba-Vox, 80 p.)

LARZAC (Joan) : *Lo Novèl Testament* (Toulouse, Letras d'Oc, 33 €)

Alfred Bonnefoy-Debais, félibre de Séderon, recueil de textes, vol. 2, présentation et commentaires de Jean-Claude Rixte (18 €, 380 p. éd. De l'Essaillon, chez André Poggio, 12 rue des Epinettes, 04000 Digne-Les-Bains)

DUBUISSON (Thérèse) : *Madame Mistral, Marie Rivière, l'épouse dijonnaise de Frédéric Mistral* (14,50 €, 216 p. editions@geneprovince.com)

GOSCINNY/SEMPÉ : *Lo pichon Micolau en provençau* (15 €, 156 p. bi-lingue, éd. IMAV éditions, 163 rue du faubourg Saint-Honoré, 75008 Paris)

GOSCINNY/SEMPÉ : *Lo petit Nicolau en gascon* (15 €, 112 p. bi-lingue, id.)

TOZY (Antony) : *Òbras completas d'Antony Tozy (1852-1911), poèta, contaire e fabulista neraqués*, 3 vol. (24 € franco, 496 p. 480 p. 504 p. Ed. D'Albret, chez André Bianchi, lieudit Bel Air, 14 chemin du Roy, 47230 Barbaste)

Contes de Provence et autres pays d'oc, présentés par Guy Mathieu (12 €, 125 p. L'Aucèu libre, Les Brus, chemin de la Gare, 30250 Salinelles)

TOCABENS (Joan) : *A caval del temps*, nouvelle (12 €, 176 p. éd. Trabucaire, 2 rue Jouy d'Arnaud, 66140 Canet-en-Roussillon)

GIÉLY (Bernard) : *L'ouero dóu secrèt*, roman (20 € franco, éd. Prouvènço d'aro, 18 avenue de Beyrouth, 13009 Marseille)

TOSCANO (René) : *L'afaire dau Porquet*, roman (12,50 € franco 85 p. , éd. Auba Novèla, 147 quartier de la Rouguière, 83143 Le Val)

FARFANTELLO (Henriette DIBON) : *Ratis/Récit* (17 € 192 p. (éd. A l'Asard Bautezar, 37 chemin de la Tuilerie, 30150 Montfaucon)

POITAVIN (Matthieu) : *Sus lei piadas de l'Absentia*, photographies de Stéphane Barbier (19 € 48 p. Atelier BAIE, 10 rue des Tilleuls, 30900 Nîmes)

MATHIEU (René) : *Quàuqui flour de pouësio* (chez l'auteur à Pélissanne).